

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

3 Hæc prohibet clero tractare negotia secli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

1. ¶ Ignorante] Græcè est, γράψας δίξα τὴν οἰκέων
Emendat. id est, sententia proprii Episcopi.

2. ¶ Vbi contingit] Græcè legitur. ἐν τοτε τη σινέῃ
συνομοτετες αὐτος κατεύθυνε, id est, atque hinc e-
venit, ut ipsi edantur non subjecti.

3. ¶ Ad opprobrium ejus] Græcè est, ἵππη δὲ μη τόπο
δέ τινων παραφράσεων, ἀλλὰ κατατίθων, τό-
τεν ἀντί τοῦ τοῦ χριστινούντος, νο-
γραφεῖται. Nam qui à præsent tempore hoc non
obseruat, sed quantum in le est, eum, qui ipsi manus im-
poluit, dedecorat, deponatur, &c.

C. II. ¶ Ad aliam ecclesiam transire clero non
lacet, si proprii ministerii sua fuerint
destituta.

Item ex concilio Hispanensi II. cap. 3.

P] Lacuit ut si quis clericus ministeris ecclesiæ propriis
destitutus ad aliam transitum fecerit, compellente,
ad quem fugerit, sacerdote, ad ecclesiam, quam prius in-
colerat, remittatur. Qui verò eum suscepit, nec stan-
tum fine ullo nisi exceptionis ad propriam ecclesiam re-
mittendum elegerit, quādūt eum refutat, communio-
ne se privatum agnoscit. Desertorem autem clericum
cingulo honoris, atque ordinis sui exutum, aliquo tempo-
re monasterio relegari convenit, sicut postea in minifite-
riū ecclesiastici ordinis revocari. Nam non poterit
in aliis propagationis et aboleri liceat, nisi fui-
tur in eis propter correctionem disciplina subsecuta cor-
rectio.

1. ¶ Propagationis] In conciliorum editionibus & co-
dictibus Vaticanis partim est, propagationis, partim per-
versionis. In eodice vero Lucensis regio legitur, prævarica-
tionis.

¶ Objectus autem illud Chalcedonensis & concilii, c. 10.
C. III. ¶ Nihil commune habeat cum ecclesia
fratris, qua de una ad aliam transla-
tus est.

2. ¶ Si quisdam translatus est ab alia ecclesia in aliam, ni-
te illi habet communem cum priore ecclesia, sive sub-
haec ecclesia constitutis martyciis, sive in parochiis, & sive
xenodochiis, aut eorum negotiis. Eos verò, qui ausi
fuerint post ordinacionem hujus magna & universalis sy-
nodi agere, quia prohibita sunt, statuit sancta synodus
eade de proprio gradu.

Sed si autem ei transuersi, arg. aliquid propria temeritate transire,
illud Apollonica autoritate fieri licet, hoc vero omnimeudo prohi-
bitur.

3. pars. Sicut autem duabus ecclesiis unius praepone non debet,
ita ecclesia inter plures dividii non valer.

C. IV. ¶ Una ecclesia duobus sacerdotibus di-
vidi non potest.

Unde in Rhenensem concilio legitur.

Sicut et in unaquaque ecclesia unus Presbyter debet
esse, ita ipsa, quia sponsa, vel uxor ejus dicitur, non
potest dividiri inter plures Presbyters, sed unum tantum
modo habebit sacerdotem, qui eam castè & sincere re-
gar. Unde interdicimus, ut nullus præsumat ecclesiam in-
ter duos vel plures dividere: quia ecclesia Christi uxor &
sponsa debet esse non scotum, sicut Calixtus Papa te-
kau.

¶ pars. Conductitius quoq[ue] Presbyteris ecclesia committitur non debet,
c. V. ¶ Conductitius Presbyteris ecclesia non
committatur.

Vnde Innocentius II. in synodo d. Romana, c. 10.
P] Recipimus etiam, ne conductitius Presbyteris ecclesia
committatur: & unaquaque ecclesia, cui facultas
suppetit, proprium habet sacerdotem.

a. Et in Aquila, c. 10. b. al. p. 108. c. Burck.
13. c. 41. Ivo p. 3. c. 49. Pann. d. c. 44. d. 7. q. sicut. & in concil.
Eugenii III. c. 10.

¶ Hoc caput iisdem verbis repetit Eugenii III. in concilio La-
teranensi, quod extat in Vaticana bibliotheca.

QVÆSTIO III.

Q] Uod autem clerici secularium negotiorum procuratores
esse non valeant, auctoritate Carthaginensis conci-
lii I. probatur: in quo Nicasius & Episcopus Calustra-
nus dixisse legitur, cap. 6.

1. ¶ Nicasius] Emendata est hec inscriptio ex ipso concilio,
et verius Gratiani codicibus, cum antea mendose legeretur, Ni-
colaus Papa Episcopus Castilianus. Pertinet autem his titu-
lis ad cap. credo proxime post paleam interclam sequens.

C. I. PALEA.

P] Ervenit in sanctam synodum & quia de eis qui in cle-
ri connumerantur, quidam proprie turpis luci grati-
am alienarum possessionum conductione, & seculares
causas suscipiunt: & seipso quidem à ministeriis sanctis
per defidias separant; ad domus autem secularium con-
currunt, & substantiarum eorum gubernationes avaritiae
causa suscipiunt. Decrevit igitur sancta & magna syno-
dus, neminem deinceps eorum, hoc est, non Episcopum,
five clericum, aut monachum conducere possessiones, aut
misereri secularibus procurationibus: nisi forte, qui legi-
bus ad minorum arietum tutelas, five procurationes in-
excusabiles attrahantur: aut cui ipsius civitatis Episcopus
ecclesiasticarum rerum committerit gubernacula: vel
orphanorum, aut viduarum, quia indigentes sunt, aut car-
rum personarum, quia maxime ecclesiastico indigent
adminiculio propter timorem Dei. Si quis verò trans-
gressus fuerit hæc statuta, correctioni & ecclesiastice sub-
jaceat.

¶ Hicdem Canon tertius concilii Chalcedonensis assertur supr.
diff. 86. c. 5m. ex alia versione. Autem hoc palea à collatis
exemplaribus exceptus dubius.

C. II. ¶ Qui clero annexi sunt, secularium
possessionum procuratores non
sunt.

C] Redo e placere suggestionem meam sanctitati ve-
stra, & duplice vobis, ut qui serviant Deo, & an-
nexi sunt clero, accedant ad actiones d., seu admini-
strations, vel procurationes domorum. Gratius Episco-
pus dixit, & Apostolorum statuta sunt, quia dicunt
[* Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus.] Proinde aut clerici sunt sine actionibus domorum,
aut actores sine officio clericorum. Universi dixerunt
hoc observamus.

C. III. ¶ De endem.

Item ex concilio Carthaginensi III. c. 25.
P] Lacuit e, ut Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, vel cle-
ri non sunt conductores, neque procuratores, neque
ulli turpi vel inhonesto negotio vistum quarant: quia re-
spicere debent scriptum esse: [f Nemo militans Deo
implicat se negotiis secularibus.]

C. IV. ¶ Secularium negotiorum procurationem
sacerdici non sufficiant.

Item ex epistola Cypriani ad Presbyteros, & Dia-
conos, & plebis Furnitanorum,
lib. 1. epist. 9.

C] Ippianus g Presbyteris, & Diaconis, & plebi Fur-
nitani consentientibus h salutem. Iampridem in con-
cilio Episcoporum est statutum, ne quis de clericis, & Dei
ministris tunore, vel curatore testamento suo con-
stitut: quando singuli divine sacerdotio honorati,
& in clericis ministerio confituti, noui nisi altari, & fa-

a. In concil. Chaled. cap. 2. supr. diff. 86. p. 27. Burck. 1. 2. c. 143.
Ivo p. 6. c. 114. b. al. correctioni. c. supr. diff. 25. mense.
Bur. 1. 2. c. 150. d. al. adus. * 2. Timoth. 2. e. Aragma.
1. 3. c. 151. Bur. 1. 2. c. 151. Ivo p. 6. c. 142. f. 2. Timoth. 2. g. Ivo
p. 6. c. 153. h. consenserit. i. al. nominaverit.

criticii deservire, & precibus atque orationibus vacare debeant. Scriptum est enim: [* Nemo militans Deo obligat se negotiis a secularibus, ut posse placere ei, qui b se probavit.] & infra. ¶ Quod Episcopi & antecessores nostri religiosè considerantes, salubriter providentes censuerunt, ne quis frater excedens, ad tutelam vel curam clericum nominaret: ac si quis hoc fecisset, non offereatur pro eo, nec sacrificium pro dormitione ejus celebraretur. Neque & enim apud altare Dei meretur nominari in sacerdotum prece, qui ab altari facerdotes & ministros voluit avocare.

C. V. ¶ Non licet clericis molitii & saularibus rebus obligari.

Item ex eadem.

Mollitiis 1, & a laqueis secularibus obligari non debent, qui divinis rebus, & spiritualibus occupati, ab ecclesia recedere, & ad terrenos & seculares actus vacare non possunt.

1 ¶ Mollitiis] Vera letio est, molestii. Sed quia est in initium capituli, non est mutatum: alia autem nullula & in antecedenti capite emendata sunt.

C. VI. ¶ Sacularibus negotiis clerics non alligentur.

Item ex eadem.

H¹ e, qui in ecclesia Domini ad f ordinationem clericam i promoventur, in nullo administratione divina avocentur, nec molestii & negotiis secularibus alligentur. 2: sed in honore sportulantum fratrum, tanquam decimas ex fructibus accipientes, ab altari & sacrificio non recedant, sed die ac nocte ecclesiis rebus, & spiritualibus serviantur.

1 ¶ Clericam] Restituta est vera letio Cypriani, quam manuscripti veterissimi codices retinunt. Et lib. 2. cap. 1. b. & l. 3. epist. 21. prope finem, in omnibus Cypriani codicibus legitur, ordinatio clerica, & epifolia clerica.

2 ¶ Alligentur] Emendatus & locupletatus est hic locus ex Originali impreso & manuscripto.

C. VII. ¶ Dicendum.

Item, ut supra Cyprianus ibidem.

Sacerdotium g decretum religiose & necessarie factum servetur a nobis; simul & easteris fratibus detur exemplum, ne quis sacerdotess & ministros Dei, altari eius, & ecclesie vacantes, ad faculares molestias devotus. Observari enim de cetero poterit, ne ultra hoc fiat circa personam clericorum; si quod nunc factum est, fuerit vindicatum.

QVÆSTIO IV.

Quod vero fulgidis & claris vestibus ei ornari non licet, in septima synodo jubetur: in qua sic statutum est, cap. 16.

C. I. ¶ Corripantur clerici, qui inquentis, & claris vestibus, & fulgidis lasciviam.

Omnis h jactantia & ornatura corporalis a sacramento ordine aliena est. Eos ergo Episcopos, vel clericos, qui se fulgidis & claris vestibus ornant, emendari oportet. Quid si in hoc permanenter, epitomio tradatur. Similiter & eos, qui inquentis inunguntur. ¶ Quoniam vero radice amaritudinis exorta contaminatio sancta est in ecclesia catholica, Christianos calumniantium heretis i, & hi, qui hanc receperunt, non solum imaginariae & picturas abominatae sunt, sed etiam omnem reverentiam repulerunt, ens, qui religiosè ac pie vivunt, offendentes (ac per hoc completur in eis, quod scriptum est, k [Abominatio est peccatoris Dei cultus.]) Igitur,

* 2. Tim. 2. a al. molestii, b al. cui, c Disf. 22. d Ivo p. 6. c. 394. e Ivo p. 6. c. 395. f al. ordinatione cler. i. g al. Sacerdotum.] vera letio. Ivo p. 6. c. 396. h Anf. l. 6. c. 195. Ivo p. 5. c. 16. 155. i al. imaginum. k Eccl.

si inventi fuerint deridentes eos, qui vilibus & religiosis vestibus amicti sunt, per epitomum cortigantur. ¶ A priscis enim usque temporibus omnis sacerdos vir cum mediocri & vili a ueste convertabatur. Omne quippe, quod non propter necessitatem suam sed propter venustatem accipitur, elationis habet calumniam, quemadmodum magnus ait Basilius b. Sed neque ex seriestur uestem quis variatam induebat, neque apponebat variorum colorum ornamenta in summitate & uestimentorum. Audierant enim ex Deisoma lingua, quia [Qui & moliibus uestiuntur, in dominibus Regum sunt.]

1 ¶ Harens] Cum ante legeretur, harencorum, si in emendatum ex Anaflo, & Ivone, & respondet Graca vox, dicitur: arg. ex istis nonnulla alias sunt restituta.

C. II. ¶ Clerici ueste in itinere ambulantes, sive aliis de gente, congruis fibris uestibus utantur.

Item ex synodo sexta, cap. 27.

N vius eorum, qui connumerantur in clero, uestimentum indecens habeat, sive in civitate degens, sive in itinere ambulans, sed stolis utatur, quia concessa sunt clericis. Si vero quis tali quid fecerit, per unam hebdomadam suspenderatur e.

C. III. ¶ Non secularibus uestibus, sed ordinis sive convenientibus uestibus utantur.

Item Zacharias Papa in synodo Romana,

cap. 3.

E piscoli, Presbyteri, Diaconi, secularibus indumentis non utantur, nisi, ut condebet, tunica sacerdotali: sed neque dum ambulaverint in civitate, aut in via, aut in plateis, sine operamento presumant ambulare, præterea in itinere longo ambulaverint: quia sicut mulier orans in ecclesia non velato capite, deturpar caput suum, iuxta apostoli f vocem, ita sacerdos sine operamento denupera faceret suum. Quod si temere presumpti contraria statuta agere, communione privetur, donec, quælibet sunt, adimplere maturet.

¶ Hec synodus a Zacharia Papa habita exiit in bibliotheca & Regia.

C. IV. ¶ Extra dominum sine proprio ornatis sacerdotiis non apparuant.

Item Leo Papa IV. in synodo Romana, c. 12.

S ince g ornatu sacerdotali extra domos sacerdotes apparet non convenit, ne, ut aliquis secularium, imprias patiatur: sed ea solummodo, quæ per Pates constituta videantur, observet. Contrarium denique inventum aut desinat, aut canonica subjebeat disciplina.

C. V. ¶ Careant beneficiis ecclesiasticis, qui corrigi ab Episcopo contineantur.

Item Innocentius Papa II. in concilio Lateranensi h. cap. 4.

P recipimus i, utam Episcopi, quām clerici in statu mensis, in habitu corporis, Deo & hominibus placere studeant, & nec in superfluitate, scissura i, aut colore uestium, nec in tonsura intuentum (quorum forma & exemplum esse debent) offendant aspercum, sed postea quod eorum deceat sanctitatem, præ se ferant: quod i moniti ab Episcopis emendare noluerint, ecclesiasticis reant beneficiis.

¶ Hoc caput editum est ab Innocentio II. in concilio Lateranensi ab Eugenio III. in concilio Romano est innovatum.

i ¶ Scissura] Hac vox non est in concilio Innocentii. In concilio Eugenii in Exemplari Gallico legitur scissura. In Vaticano, scissura: & in nonnullis Gratiani veteris exemplari scissura.

a scissura. b In reg. breue. 49. c al. summum. c. 20. 20. 20. d Matth. 11. e al. scissura. id est segregetur. f 1. Cor. 11. g Anf. l. 7. cap. 16. Ivo p. 15. cap. 15. h Et concilio Eugenii III. c. 2. i Panorm. l. 6. cap. 10.